

Analyseopgaven ved optagelsesprøven 2019, Center for Journalistik, Syddansk Universitet

I denne opgave skal du analysere og vurdere en problematik, der omhandler journalistikkens virke. Du skal demonstrere, at du ikke alene kan analysere og reflektere over problematikken, men også kan udtrykke egne vurderinger og holdninger til den.

I år sætter vi særligt fokus på debatten om *tilliden til nyhedsmedierne*. Du skal skrive en kommentar om emnet med udgangspunkt i det vedlagte materiale. Det vil sige en artikel, hvor du udtrykker egne vurderinger og argumenter baseret på analyse og refleksion af materialet (til inspiration har vi lagt to eksempler på kommentarer som bilag til sidst). Du bestemmer selv, hvilke aspekter du vil fokusere på i din kommentar, men du skal tage udgangspunkt i og inddrage pointer og perspektiver fra det vedlagte materiale i dine argumenter (ikke nødvendigvis fra alle artiklerne). Der vil blive lagt vægt på, at du kan formulere dig klart, præcist og korrekt sprog. Udover det vedlagte materiale er du også meget velkommen til at bruge din egen viden fra andre sammenhænge, egne erfaringer mv. Din kommentar må maksimalt fylde 7200 anslag inklusive mellemrum. Overskrides grænsen på 7200 anslag vil opgaven blive bedømt med den laveste score (1 på en skala fra 1 til 5).

Da opgaven også er en test på tid, og en test af dine evner til at argumentere overbevisende på baggrund af en række artikler, betyder det, at de færreste – hvis overhovedet nogen – på den afsatte tid vil kunne komme omkring alle de relevante og interessante aspekter i materialet. Udvælg derfor gerne, hvad du selv synes er allermest interessant og formidlingsmæssigt relevant i forhold til problemstillingen.

Vedlagt materiale:

1) Side 3-6: Roliggaard, Simon "Sociale medier svækker tillid til nyheder". Politiken, 31. oktober 2018, 2. sektion (Kultur) side 3.

2) Side 6-7: Jørgensen, Kresten Schultz "Anmeldelse: Man skal være tonedøv for ikke at se pointerne i ny bog fra Dansk Folkeparti". Berlingske, 23. marts 2019, 4. sektion 4 (Aok) side 13.

3) Side 8-10: Mikkelsen, Morten " Danske medier er ikke så partiske, at det gør noget". Kristeligt Dagblad, 2. april 2019, 1. sektion 1 side 2.

4) Side 11-14: Tiedemann, Steen & Ulrik Haagerup "Kronik: Hvor er den saglige politiske debat?" Politiken, 18. februar 2019, 2. sektion (Kultur) side 5. (Uddrag)

5) Side 15-16: Danske Medier "Flere sider: Medier i Danmark lancerer storstilet kampagne op til folketingsvalget". Indlæg på danskemedier.dk (hentet på webadressen:

<https://danskemedier.dk/nyt-fra-danske-medier/flere-sider-medier-i-danmark-lancerer-storstilet-kampagne-op-til-folketingsvalget/>)

Bilag: To eksempler på kommentarer til inspiration (de har ikke noget at gøre med tillid til nyhedsmedierne)

1. Roliggaard, Simon "Sociale medier svækker tillid til nyheder". Politiken, 31. oktober 2018, 2. sektion (Kultur) side 3.

Sociale medier svækker tillid til nyheder

MEDIEVANER: Unge europæere mellem 18 og 29 år stoler ikke på, hvad de læser og ser i nyhederne. Men de synes stadig, at medierne er vigtige for samfundet, viser et nyt amerikansk studie. Årsagen skal findes på de sociale medier.

Resultatet af et nyt amerikansk studie af europæeres forhold til nyhedsmedier viser, at de 18-29-årige stoler mindre på nyhedsmedier end dem over 50. Alligevel mener de unge, at nyhedsmedierne er vigtige for samfundet. Studiets konklusion bygger på telefoninterviews med over 16.000 mennesker fra otte forskellige vesteuropæiske lande.

I seks af landene synes folk under 30 generelt, at nyhedsmedierne ikke leverer varen, når det gælder dækningen af immigration, kriminalitet og økonomi. I Danmark svarer 49 procent under 30, at medierne klarer dækningen af immigration godt, mens det er hele 74 procent af danskere over 50.

I følge Katerina Eva Matsa, der har stået bag undersøgelsen for Pew Research Center i Washington D. C., er det kløften mellem unge og gamle, der adskiller særligt den nordlige del af Vesteuropa fra for eksempel USA, hvor det handler om politisk overbevisning og ikke alder. Det interessante er i hendes optik, at mens de unge mennesker ikke stoler på medierne generelt, har de stor tillid til de enkelte landes stærke og klassiske papiraviser. Også større tillid end de ældre.

Katerina Eva Matsa mener, forklaringen findes på de sociale medier.

»Vi spurgte åbent: Hvad er dine hovedkilder til nyheder? De unge svarer Facebook, et medie, de betegner som en nyhedskilde - uanset hvor historierne på Facebook så kommer fra. Den ældre generation koncentrerer sig mere om public servicenyhederne på DR og TV 2. I Danmark er det dem, de ældre nævner, hvor de yngre har et bredere mix. I Danmark nævner særligt de unge langt flere steder og har altså en større spredning i deres nyhedsforbrug«, forklarer hun.

Hun kan ud fra undersøgelsen ikke sige, om der er en direkte sammenhæng mellem tilliden til medier i Europa og brugen af sociale medier som nyhedsmedier, men det er det, hun ser efter fem år med lignende undersøgelser i USA.

»Her er det sådan, at folk ikke lægger mærke til, hvor nyhederne kommer fra, hvis de finder dem på de sociale medier. De husker simpelthen ikke, hvilket medie en historie kommer fra. Finder de derimod nyheden direkte på mediernes hjemmeside, husker folk i høj grad brandet«, forklarer hun. Det er første gang, at Pew Research Center laver en stor undersøgelse i Europa, men den understreger en tendens, som lektor i journalistik på Roskilde Universitet Mads Kæmsgaard Eberholst har set gennem en årrække.

»Det er en udvikling, vi har fulgt længe, nemlig at folk generelt mister tilliden til de sociale medier. Vi ser det på tværs af de europæiske lande efter en større diskussion af fake news, valget i USA og russerne og deres hacking«, siger han.

I Danmark specifikt oplever man derfor også et fald i brugere på sociale medier, hvilket faktisk taler direkte imod den amerikanske undersøgelse, der siger, at 75 procent af er tilbøjelige til at finde deres nyheder gennem sociale medier.

»De mangler lidt en større sammenhæng. I den her undersøgelse siger de, at danske unge er nogle af dem, der bruger sociale medier mest. Det er faktisk ikke vores oplevelse. Vores tal peger på, at 28 procent af de 18-til 24-årige ser Facebook som deres hovedkilde til nyheder, og det er langt fra de tal, de fremlægger her«. Faktisk oplever alle typer af nyhedsmedier et fald i brugere.

»Radio, tv, print og online. Alle mister læsere, seere og lyttere. Vi tolker det, som om der faktisk ikke foregår et reelt fald, men at folk konsoliderer deres nyhedsforbrug. I stedet for at få nyheder mange steder fra, vælger man et sted, man stoler på«, forklarer Eberholst.

Flere årsager til mistillid

Mads Kæmsgaard Eberholst taler ud fra mangeårige undersøgelser fra Reuters, og her er der kun en lille stigning på et procentpoint i unge danskere, der kalder sociale medier deres primære nyhedskilde. Det paradoksale resultat i det amerikanske studie peger på det demokratiske problem, de sociale medier har skabt.

»Da sociale medier bestemte sig for at ville eje dagsordenen, gjorde de meget bevidst det, at de grafisk ligestillede alle medier. Politiken ligner Den Korte Avis, der ligner alt det andet. Det er et kæmpe redigeringsproblem for læserne. Nyheder om katteafføring, det farlige ved kanel og et jordskælv i Uganda præsenteres ens. Det er klart et demokratisk problem.

Og det er ikke kun Facebook, der skaber de her problemer. Det er alle steder, hvor man kan købe sig til placering. Og når læserne på sociale medier ikke kan skelne, er det klart, at deres generelle tillid til nyhedsmedierne falder«, siger Mads Kæmsgaard Eberholst.

Katerina Eva Matsa fra Pew Research Center ser flere demokratiske problemer end de sociale medier.

»Det viser endnu engang, at ungdommen bare er anderledes. Derudover lavede vi et globalt studie, hvor vi i Europa kiggede på Frankrig, Italien og Spanien. Det studie viste, at der, hvor den økonomiske situation er dårlig, og hvor befolkningens tillid til den siddende regering er lille, også er der, hvor folk er mindre tilfredse med nyhedsmedierne, så det er også en del af forklaringen«, siger hun.

Hun håber, de fortsat kan lave store studier i Europa for på længere sigt at kunne sammenligne med udviklingen i USA.

FAKTA Undersøgelsen

Europæere under 30 synes ikke, at nyhedsmedierne lever op til deres ansvar. De stoler ikke på medierne, selv om de siger, medierne er vigtige for samfundet.

Europæere mellem 18 og 29 år foretrækker at finde nyheder online i stedet for at se fjernsyn. De finder deres nyheder mange steder modsat ældre. Særligt på sociale medier og gennem søgemaskiner. Ifølge undersøgelsen får 75 procent af danskere under 30 år deres daglige nyheder gennem sociale medier.

Folk over 50 har størst tillid til tv-stationer - oftest landets public servicestationer - mens folk under 30 stoler mest på landenes store printaviser.

2. Jørgensen, Kresten Schultz "Anmeldelse: Man skal være tonedøv for ikke at se pointerne i ny bog fra Dansk Folkeparti". Berlingske, 23. marts 2019, 4. sektion 4 (Aok) side 13.

Anmeldelse: Man skal være tonedøv for ikke at se pointerne i ny bog fra Dansk Folkeparti

Det store EU-bedrag Forfatter: Anders Vistisen. Sider: 96. Forlag: Udgivet af De Europæiske Konservativer og Reformister. 4 stjerner ud af 6

Det har vakt voldsom debat, at Dansk Folkeparti om få dage husstandsomdeler bogen »Det store EU-bedrag« til 240.000 danske hjem. I bogen langer Dansk Folkepartis gruppeformand i Europa-Parlamentet Anders Vistisen ud efter de danske medier og flere navngivne journalister, som han beskylder for både bedrag og fordrejninger.

Og så er fanden løs i Laksegade, fordi journalister jo er bedre til at kritisere end selv at stå for skud. »Bogen er lavet på uvidenskabelig facon,« mener fx professor i journalistik Mark Ørsten, fordi Vistisen primært fremhæver »de steder, som han selv er utilfreds med«. Nyhedschefer og chefredaktører er »bekymrede« og aner trumpske tilstande i den danske debat. »Det er et demokratisk problem,« siger Berlingskes chefredaktør Tom Jensen, »hvis politikere så voldsomt og bevidst forsøger at undergrave tilliden til medierne«. Undergrave tilliden til medierne? Den vender vi tilbage til.

Præmissen for Vistisens bog er i virkeligheden ret enkel: Det store EU-bedrag er en voldsom, indigneret og sine steder særdeles rammende kritik af danske mediers EU-dækning gennem flere årtier. Bogen er også velskrevet, med glimt i øjet, og den får herfra fire gule EU-stjerner.

Ja da, en meget lang række af navngivne EU-journalister og forskere får en gevaldig tur i vridemaskinen, men dokumentationen er på plads som citater og redegørelser for den ene skæve dækning efter den anden.

Tydeligt står bogens samlede redegørelse for de danske mediers Brexitdækning. Den er ifølge Vistisen både overdrevet og præget af en kaosretorik med forbrugere i armod og en nation i komplet forfald. Mens EU handler fornuftigt og sobert, er briternes uforskammede opførsel årsag til, at vi alle må lide. Ja, den eneste, der nyder godt af briternes tosserier, er tilsyneladende Vladimir Putin.

»Wind og skæv«

Bogen har eksempler på hver side, og læseren må efter temperament afgøre, om man finder hver enkelt rammende eller snarere en smule fjollet. Eksempelvis bliver DRs Bruxelles-korrespondent Ole Ryborg kaldt for »præsident« for »Bruxellesboblen« og »DRs grand old euroman«, der meget gerne tager unionen i forsvar. TV 2s Svenning Dalgaard bliver i kapitlet »Dalgaards Twitter-Tivoli« kaldt »EU-fanatisk på de sociale medier« efter en måned med over 100 tweets og herunder halvdelen som Brexit-kritiske opdateringer, mens EU-professor ved Københavns Universitet Marlene Wind bliver tildelt et kapitel med titlen »Wind og skævt«. Vigtigere er imidlertid den grundlæggende anklage, som man skal være ret tonedøv for ikke at se en pointe i: At ' boblen' af faste mediekommentatorer, med årelange forbindelser til det etablerede EU-system, har en personlig bias, hvor EU-kritiske strømninger som hovedregel beskrives småironisk og nedladende.

Et nøgternt blik på 50 år dansk EU-dækning - og anmelderen må som tidligere redaktør for adskillige EU-positive dagblade tage sit medansvar - vil vise, at ja-siden og en tendentiøs mediedækning i meget stor udstrækning har spillet falsk med den ene løse påstand efter den anden.

Der er nok at citere fra: Maastrichttraktaten, hvor et dansk ja angiveligt ville koste 200.000 danske arbejdspladser og eksport til en værdi af 40 til 45 mia. kr. Euroen, som eksperterne nærmest fremskrev som selve samfundets livskilde. Grænsekontrollen, som de kaldte en umulighed.

Og lavpunktet ifølge Vistisen, da Bendt Bendtsen i 2015 forud for retsforbeholdsafstemningen sagde følgende: »Hvis man har sympati for pædofile, rumænske tyvebander, narkokriminelle, som krydser grænserne, eller folk fra Nigeria, som begår cyberkriminalitet, så kan jeg forstå dem, der overvejer et nej den 3. december.« Alt dette og mere til illustrerer »Det Store EU-bedrag« med eksempler, humor og pletvise fornærmelser.

At Dansk Folkeparti fisker konspiratorisk i folkedybet, er hævet over enhver tvivl. Men også den paranoide kan som bekendt være forfulgt.

Og Vistisen har en stor og graverende pointe: Dansk EU-journalistik er som hovedregel sammenspist og i grunden temmelig nedladende overfor 50 års folkelig skepsis.

Sagt enkel: Hvis denne bogs kritik virkelig undergraver tilliden til de danske medier, ja så er det måske, fordi der er noget om kritikken?

3. Mikkelsen, Morten " Danske medier er ikke så partiske, at det gør noget". Kristeligt Dagblad, 2. april 2019, 1. sektion 1 side 2.

Danske medier er ikke så partiske, at det gør noget

Selvom såkaldt røde og blå vælgere har hver deres foretrukne aviser og tv-nyheder, er borgernes tillid til det enkeltes medies troværdighed omtrent lige stor uanset partifarve. I alt 220 danske medier indgår fra i dag i en stor kampagne for at bevare den danske tradition for en nyhedsformidling, der fremstiller flere sider af sagen.

Det kan godt være, at der blandt Berlingskes læsere er et flertal, der på valgdagen orienterer sig politisk mod den såkaldt blå blok, mens Politikens læsere er mere røde. Men tilliden til, at den enkelte avis giver et retvisende billede af virkeligheden, er omtrent lige stor, uanset hvilken partifarve henholdsvis borgerne og medierne har. Det skyldes, at hverken den politiske polarisering i befolkningen eller partiskheden i medierne er så stor, at det gør noget.

Sådan lyder vurderingen fra Kim Schrøder, professor ved Roskilde Universitet og tilknyttet universitetets forskningsenhed i journalistik og demokrati, som i sin seneste årsrapport, " Danskernes brug af nyhedsmedier 2018", har et kapitel om forholdet mellem borgernes tillid til medier set i forhold til deres eget politiske standpunkt.

"Hvis man til daglig er Politiken-læser og en dag pludselig får Berlingske i hånden, betyder det ikke, at tilliden falder drastisk. Det skyldes dels, at den danske befolkning er meget lidt politisk polariseret.

Dels skyldes det, at danske mainstream-medier faktisk gør sig umage for at leve op til idealerne for professionel journalistik, som blandt andet handler om at belyse emnerne fra flere sider," siger han. I rapporten har forskerne delt borgerne i venstre-, højre-og midtervælgere og bedt dem vurdere en række mediers troværdighed på en skala fra 1 til 10. Alle vurderinger undtagen én placerer sig mellem 4 og 8 på skalaen. Undtagelsen er venstreorienterede vælgeres vurdering af Den Korte Avis' troværdighed, som er helt nede på godt 3.

Allerstørst troværdighed i befolkningen har DR Nyheder med lige knap 8 i gennemsnit hos vælgerne til venstre. Men det bemærkelsesværdige er, at DR ikke er mere " røde lejesvende" i de blå vælgeres verdensopfattelse, end at også disse vurderer troværdigheden på den gode side af 7-tallet.

Tilsvarende forholder det sig med TV 2 Nyhederne og de landsdækkende aviser.

Uanset egen politisk orientering vurderer borgerne TV 2' s og morgenavisernes troværdighed til cirka 7 - bortset fra Information, som højrevælgerne kun vurderer til 6 - mens formiddagsaviserne rangerer omkring 4,5-5.

Ifølge Kim Schrøder kan der sagtens være enkeltartikler i de danske medier, der ensidigt fremstiller sagen på den ene sides præmisser. Men følger man sagerne over tid i et medie, vil man som regel få flere nuancer med.

Dette er en væsentlig forskel i forhold til for eksempel mediebildet i USA, hvor der en vedvarende kløftimellem, hvordan verden tager sig ud i på den ene side New York Times', Washington Posts og CNN's optik og på den anden side Fox News'.

"Det har i de senere år været flittigt diskuteret, om borgernes opfattelse af verden forstyrres af fake news og såkaldte ekkokamre på nettet, hvor læserne kun bliver bekræftet i deres holdninger.

Forskningen viser, at det ikke er tilfældet i en dansk sammenhæng. Det skyldes dels vores uddannelsesniveau, dels de medier vi har, herunder vægtige public servicemedier," siger Kim Schrøder.

Men selvom Danmark er langt fra amerikanske tilstande på området, mener brancheorganisationen Danske Medier, at det er på tide at slå et slag for det journalistiske ideal, om, at man ikke ensidigt fortæller lyttere og læsere, hvad de skal mene, men loyalt fremstiller flere parters muligvis modstridende synspunkter. Derfor søsætter Danske Medier i dag kampagnen " Flere sider" med annoncer i danske aviser og blade samt et diskussionsoplæg, som formidles via sociale medier. Ifølge Danske Mediers administrerende direktør, Morten Langager, er i alt 220 medier gået med i kampagnen.

" Det er ikke en kampagne, der har til formål at tjene flere penge på at sælge aviser. Målet er at skabe debat og refleksion om, hvordan vi kan sikre, at vi fortsat har flere sider med i nyhedsdækningen. Og alene antallet af medier, vi har fået med - fra Hus Forbi til Jyllands-Posten, fra HK Privat til Kristeligt Dagblad - gør det til en historisk stor kampagne," siger Morten Langager. Han er fuldt bekendt med, at fake news ikke skønnes at være et stort problem i dansk sammenhæng lige nu. Omvendt mener han, at såvel situationen ude i verden som især unges forandrede mediebrug giver de traditionelle medier rigelig grund til at mobilisere.

"Ifølge regeringen og efterretningstjenesterne kan det ikke udelukkes, at der vil blive gjort forsøg på at påvirke den politiske proces i Danmark med tvivlsomme informationer, der spredes via sociale

medier. Samtidig er der i øjeblikket en magthaver i Det Hvide Hus, som har en vis succes med at udråbe de traditionelle nyhedsmedier som dem, der spreder misinformation.

Det er en farlig tendens, og selvom der ikke er nogen pendant dertil her i landet, mener vi, at det en vigtig demokratisk opgave at stå op for medierne, så vi ikke risikerer Hvide Hus-tilstande" siger Morten Langager med henvisning til den amerikanske præsident Donald Trump.

Et konkret oplysningspunkt i kampagnen går ud på at lære borgerne, at deres likes på sociale medier er med til at påvirke de algoritmer, som styrer, hvad man efterfølgende bliver præsenteret for.

Netop denne effekt kan skabe den ekkokammer-situation, hvor man slet ikke bliver gjort opmærksom på, at der kan findes fornuftige politiske synspunkter på begge sider i en sag, men kun støder på de synspunkter, der bekræfter det, man på forhånd har bakket op. Derfor er Danske Mediers budskab i kampagnen, at hvis man stemmer på Dansk Folkeparti, bør man like Enhedslistens synspunkter og omvendt.

4. Tiedemann, Steen & Ulrik Haagerup "Kronik: Hvor er den saglige politiske debat?" Politiken, 18. februar 2019, 2. sektion (Kultur) side 5. (Uddrag)

Kronik: Hvor er den saglige politiske debat?

KRONIKEN Hvert år havner politikere og journalister i bunden af troværdighedsmålinger. Ved fem debatmøder rundt om i landet har folkevalgte og pressens repræsentanter mødt borgere og diskuteret hvorfor. Det kom der selvransagelser og konstruktive forslag ud af.

Sten Tiedemann, er rektor for Folkeuniversitetet og Ulrik Haagerup er direktør for Constructive Institute.

VI HAR TAGET de første skridt ind i et valgår. Senest midt i juni skal vi til det igen.

Frie medier dækker frie valg for frie borgere. Demokrati, når det bedst. Hurra, eller hvordan går det egentlig med den politiske kultur? Allerede nu lyder der suk fra vælgerdybet, som kan skimte den traditionelle politiske boksering med det røde og det blå hjørne og høre krigsretorikkens dunken: valgduel, krydsild, valgkamp, interviewofre, konfrontation, dramaer, indøvede slag under bæltstedet, retoriske parader, vindere og tabere og angrebslystne journalister, der slår på gongongen, hvis nogen formaster sig til at tale mere end 30 sekunder.

Kan politisk debat være anderledes? Åh, ja tak, siger flere og flere vælgere - og også politikere og selv journalister. Især når de har fri.

Men hvordan? Mistillid til politikerne og medierne signalerer, at demokratiet kan have kurs mod en Bermuda-trekant [af politikerlede, medieskepsis, og borgere, der vender ryggen til politik, opgavestillerens tilføjelse].

[...] HVORDAN UNDGÅR det danske demokrati at blive trukket ned i den Bermuda-trekant? Det spørgsmål debatterede politikere, journalister og borgere i fem udsolgte sale på afdelinger af landets universiteter ved debatmøder i slutningen af 2018 i Aalborg, Aarhus, Kolding, Odense og på Christiansborg. Debatmøderne var arrangeret af Folkeuniversitetet, af Folketingets Presseloge, dvs. den faglige forening for journalister på Christiansborg, samt af det nyetablerede center for konstruktiv journalistik, Constructive Institute, og de var støttet af TrygFonden.

Deltagerne i debatten ved de fem debatmøder var i alt 20 folketingsmedlemmer, 10 politiske journalister samt lokale chefredaktører og borgmestre i værtsbyerne. Dertil kom samfundsforskere

fra universiteterne i henholdsvis Aalborg, Aarhus og Odense, som hver især havde undersøgt danskernes tillid til politikerne og pressen.

Flere end 1.200 borgere deltog i arrangementerne, der for en gangs skyld ikke brugte krudt på at finde ud af, hvem der er den største skurk, men i stedet fokuserede på to ting: Hvordan ligger landet, og hvad skal vi gøre ved det, hvis vi er enige om, at der er et problem? Konklusionerne fra de fem folkemøder viser, at der især er fem konkrete problemer i spillet mellem politikere og presse, som præger den måde, der bliver lavet politik og journalistik på i Danmark i dag. Hvert af de fem problemer havde ifølge flere af debatdeltagerne indbyggede løsningsforslag, og her er de konstruktive bud:

Fokuser mindre på konflikt.

Ifølge flere af politikerne fokuserer medierne i så høj grad på konflikter, at politikerne føler sig presset til selv at spille med på konflikt dagsordenen for at komme i medierne.

Torsten Schack Petersen fra Venstre sagde 'hudløst ærligt', som han selv formulerede det: »Journalister hopper kun på noget, jeg siger, hvis jeg kører det op i en konfrontation.

Hvis man er nuanceret, kommer det ikke rigtigt nogen vegne. Og da jeg gerne vil genvælges, har jeg brug for, at medierne er en megafon for mig«. Den politiske ordfører for Socialdemokratiet, Nicolai Wammen, mente også, at pressens fokus på konflikt er gået for vidt: »Pressen ville hellere have to politikere, der begge er oppe i det røde felt i en konflikt med hinanden, end to politikere, der er blevet enige om noget, der er godt for det danske samfund«. [...]

Vær mindre personfikserede.

Den tidligere udenrigsminister og formand for SF, Villy Søvndal, har tidligere beskrevet forholdet mellem politikere og journalister som »en dødedans mod helvede«. Han mener, at de to parter trækker hinandens troværdighed nedad og nedad med fokus på konflikt, personfiksering og tilsvining af politiske modstandere. Flere af politikerne på debatmøderne opfordrede da også medierne til at fokusere mindre på personerne i politik.

Folketingsmedlem for Socialdemokratiet, Rasmus Prehn, sagde det på denne måde: »Pressen er desperat, fordi der ikke er noget publikum. Der er ikke nogen, der gider læse aviserne, og så man prøver fra dele af pressens side at gøre demokratiet til et slags realityshow med voldsom fokus på

personerne i politik. I stedet for at sige fra over for det spiller vi politikere for ofte med på showet for at komme i medierne - og derved mister vi noget af vores seriøsitet«. Når der er så megen fokus på personer, skræmmer det folk langt væk fra at gå ind i landspolitik, sagde den socialdemokratiske borgmester i Aarhus, Jacob Bundsgaard, der " hellere ville flække en arm på langs end at gå ind i landspolitik".

[...]

Kom væk fra tilsviningen

Men politikerne kunne begynde med at se på sig selv, lød det fra flere af journalisterne.

De udtrykte kritik af den måde, som partierne på Christiansborg har anvendt nogle af de 52 mio. kroner, partierne i fjor fik til at styrke deres partisekretariater.

Marchen Neel Gjertsen, der er formand for journalisterne i Folketingets Presseloge og samtidig politisk redaktør på Jyllands-Posten, fortalte, hvordan nogle af pengene bliver brugt: »Som journalist skal man næsten dagligt bruge tid på at forholde sig til, at man bliver kontaktet af medarbejdere fra ét parti, som vil fortælle en negativ historie om et andet parti«. [...] Thomas Funding - politisk redaktør på Jysk Fynske Medier og tidligere politisk analytiker på DR Nyheder - var meget direkte: »Folkene fra partisekretariaterne kommer rendende til os journalister med deres lort med det mål at få svinet politiske modstandere til. Historien kan være god nok efter nyhedskriterierne, for der er meget konflikt her, men det skader billedet af politikerne«. Flere af politikerne på debatmøderne, blandt andre medlem for SF, Lisbeth Bech Poulsen, var enige: »Den oprustning, der er foretaget på partikontorerne, er skadelig, for de negative historier om politiske modstandere betyder, at politikere og journalister kører hinanden ned i en negativ spiral«. [...]

Begræns antallet af åbne samråd

Et af de steder, hvor samspillet mellem politikere og presse kommer tydeligst til udtryk, er ifølge politikere og journalister de såkaldt åbne samråd i Folketinget. Her bliver en minister typisk kaldt i samråd om en presserende sag, mens kameraerne ruller, så samrådet kan følges af offentligheden. Det fører ifølge politikerne ofte til en politisk klapjagt. Folketingsmedlem for Alternativet, Pernille Schnoor, kaldte de åbne samråd for ' voksenmobning':

»Jeg var selv med til at planlægge et angreb på en minister under et åbent samråd, der kun havde ét formål, nemlig at fremstille ham som utroværdig. Det er skadeligt for demokratiet, for vi ødelægger politikerstanden ved at gøre det på den måde«. Venstres Bertel Haarder var blandt de politikere, der opfordrede sine kolleger på Christiansborg til at indkalde til færre åbne samråd.

»Vi har skadet os selv ved disse åbne samråd. Vi er åbenbart af den natur, at når der er åbne samråd, så skal vi slås for vore partifarver og angribe de andre. Men når det er lukkede samråd, kan vi ligefrem finde på løsninger«.

Skru ned for kommentator-mikrofonerne

Såvel politikere som journalister mente, at der burde lukkes ned for lyden fra de mange politiske kommentatorer: [...] Magnus Heunicke fra Socialdemokratiet mente, at kommentatorerne fylder mere end selve politikken: »Det svarer til, at en fodboldkamp starter, og at én enkelt spiller går hen og sparker til bolden én gang - og så slutter kampen. Derefter sidder kommentatorer i timevis og taler om, hvordan og hvorfor han sparkede til bolden«.

Folketingets formand, Pia Kjærsgaard, var enig: »Kommentatorerne er efterhånden blevet hadefulde over for politikerne. Vi er alle sammen trætte af dem«. Ifølge flere af de samfundsforskere, der deltog i debatmøderne, har borgerne nogle ret konkrete holdninger til, hvad de gerne vil have mere af.

Professor David Nicholas Hopmann fra SDU fastslog: »Konflikthistorier skader ikke kun tilliden til politikerne, men også til medierne. Folk vil gerne høre en saglig diskussion, hvor politikere taler høfligt til hinanden«. Og professor Jørgen Goul Andersen fra Aalborg Universitet konkluderede på baggrund af sine vælgerundersøgelser: »Vælgerne hungrer efter en saglig politisk diskussion«. Men så må borgerne også forstå, at de ikke er passive tilhørere til en debat mellem det, de tror, er de to vigtigste aktører i demokratiet: Politikerne og journalisterne. [...]

De fem debatmøder efterlader et klart spørgsmål forud for årets valgkamp: Hvilken opførsel belønner vi borgere med vores opmærksomhed, med vores klik, likes, klapsalver, tid, kommentarer, kryds og vores penge? Belønner vi dem, der søger salighed og løsninger frem for drama og konflikt, kan det mere end noget andet skabe forandringer i den politiske kultur.

Godt valg.

5) Danske Medier "Flere sider: Medier i Danmark lancerer storstilet kampagne op til folketingsvalget". Indlæg på danskemedier.dk (hentet på: <https://danskemedier.dk/nyt-fra-danske-medier/flere-sider-medier-i-danmark-lancerer-storstilet-kampagne-op-til-folketingsvalget/>)

Flere sider: Medier i Danmark lancerer storstilet kampagne op til folketingsvalget

Tirsdag 2. april lanceres en stor kampagne for de journalistisk redigerede medier. Flere end 200 medier vil i perioden frem mod folketingsvalget bringe annoncer i trykte og digitale udgivelser og i radioen. Initiativtager til kampagnen er Danske Medier, der repræsenterer de private publicistiske medier. Omdrejningspunkt for kampagnen er de kommende valg til Folketinget og Europa-Parlamentet, og hovedbudskabet er, at ansvarlig journalistik er med til at sikre, at danskerne har et oplyst grundlag for at sætte deres kryds.

Med kampagnen "Flere sider" ønsker Danske Medier at sætte fokus på mediernes betydning i et demokratisk samfund og forskellen på journalistisk redigerede medier og sociale medier. Det er særligt aktuelt i en tid, hvor misinformation og frygt for udenlandsk påvirkning er en del af dagsordenen op til valgene til Folketinget og Europa-Parlamentet.

"Vi har tre fokusområder med kampagnen. At fremme refleksion og diskussion om mediernes rolle i samfundet og at vise, hvorfor der er brug for medier med et mere oplysende end kommercielt formål. At synliggøre værdien af de journalistiske medier i forhold til de sociale medier – blandt andet ved at sætte fokus på, at god journalistik dækker flere sider. At gøre opmærksom på, at journalistiske medier tager ansvar. At de har ansvarshavende chefredaktører, der står på mål for indholdet og er parate til at rette op, når der sker fejl," siger adm. direktør i Danske Medier, Morten Langager.

Mange danskere får deres nyheder fra de sociale medier, hvor der kan købes ukritisk taletid til det meste. I udlandet er der set forsøg på, at de frie valg påvirkes gennem de sociale medier – også via spredning af misinformation. Samtidig er de sociale mediers mekanismer indrettet på en sådan måde, at man som bruger primært bliver eksponeret for den type indhold, man i forvejen har liket – altså er enig i.

”Derfor har de journalistisk redigerede medier mere end nogensinde en vigtig opgave i vores samfund – også op til et valg. Ethvert sundt demokrati har brug for journalistiske medier, der ser tingene fra flere sider, og ser det som deres opgave at skille skidt fra kanel, undersøge påstande, oplyse, stille spørgsmål, nuancere og søge svar. Men også medier som kan og vil stilles til ansvar,” siger Morten Langager.

Om ”Flere sider”-kampagnen

Flere end 200 medietitler på tværs af ugeaviser, lokalaviser, fagmedier, specialmedier, dagblade, magasiner, netmedier og lokalradioer bringer annoncer i perioden frem mod folketingsvalget. Både Danske Medier og foreningens medlemmer er afsendere på kampagnen, som er udviklet i samarbejde med reklamebureauet Mensch.

Bilag 1: Eksempler på kommentarer (de har ikke noget at gøre med tillid til nyhedsmedierne):

1. Pedersen, Jørgen Lindgaard. "KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste". Information, 20 februar 2018, 1. sektion side 17.

KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste

Hvis borgerlønnen skal være universel og også tildeles samfundets rigeste, bliver den så dyr, at befolkningens opbakning til den vil falde.

Af Jørgen Lindgaard Pedersen (lektor emeritus i økonomi)

Når man lytter til argumenterne for borgerløn, kan man umiddelbart identificere tre mål, som tilhængerne gerne vil opnå med indførelsen af ydelsen.

For det første ønsker de sig frihed for den enkelte borger. For det andet en større lighed i fordelingen af samfundets goder. Og for det tredje en øget tryghed i livet. Den historiekundige vil bemærke, at disse tre mål er stort set identiske med den store borgerlige franske revolutions slagord om frihed, lighed og broderskab i 1789 - især hvis broderskab oversættes med solidaritet.

I den litteratur om borgerløn, jeg har set, understreges det, at borgerlønsydelsen skal tildeles alle Danmarks statsborgere over 15 år samt andre med lovlig opholdstilladelse. Dette såkaldte universalitetskrav fremføres desværre uden argumentation.

Måske forekommer kravet for forfatterne selvindlysende på linje med Den Franske Revolutions tre krav, som gælder mænd såvel som kvinder, hvide såvel som sorte samt frie borgere såvel som slaver. Men borgerløn bør ikke være en universel ret for alle landets borgere - især ikke for overklassen.

Prekariatet

Den økonomisk-politiske begrundelse for det er, at borgerløn af en væsentlig størrelse bidrager til et markant højere skattetryk, som store dele af befolkningen ikke finder rimeligt.

Derudover mener jeg personligt, at høj grad af økonomisk lighed er bedst for alle, bortset fra de rigeste. Men djævelen ligger i detaljen. Lad mig forklare.

I det danske samfund, som vi kender det i dag, har alle borgere ret til gratis folkeskoleundervisning, ret til gratis sundhedsydelse og ret til folkepensionens mindsteydelse. Hvorfor så ikke en ret for alle til en basal borgerløn? Disse tre nævnte universelle ydelser - altså eksempelvis gratis skolegang, adgang til sundhedsydelser eller almindelig folkepension - har en dobbelt begrundelse: Dels en, der argumenterer for, at hvis samfundsøkonomien skal køre rundt, så kræver det, at kernearbejderne skal være velkvalificerede - altså uddannede.

Derudover skal de ikke afledes fra det centrale i deres tilværelse, nemlig at være til rådighed hver dag i deres arbejdsduelige liv fra 20 til 70 år. Dette forudsætter, at de ikke skal passe syge eller gamle slægtninge - derfor pensionen.

Dels er der en anden begrundelse, der går ud på, at disse kernearbejdere kun fungerer tilfredsstillende, hvis de oplever retfærdighed. Når de skal stå til rådighed fuldt ud, så skal der også være uddannelse og omsorg for deres børn, sundhedsydelser for dem selv samt omsorg for deres gamle forældre og andre slægtninge.

Også løsarbejderne - eller prekariatet for at tale nudansk - har krav på disse goder, selv om de netop kun skal være til rådighed, når der er sæsonmæssig eller tilsvarende efterspørgsel efter deres arbejdskraft (julemænd, frugtplukkere, vikarer, hjælpelærere på universiteter med videre). De generer ikke kernearbejdskraftens evne til at være velfungerende. Hvis de skal have hjælp fra det offentlige til at opretholde tilværelsen, så er det ud fra en samfundsopretholdende tankegang nærmest for at hindre kriminalitet og sædernes forfald.

Disse argumenter for hjælp til de svageste grupper i samfundet er bestemt relevante ud fra såvel økonomiske funktionskrav som ud fra retfærdighedsovervejelser - i hvert fald, når det kommer til retten til undervisning, sygehjælp og pension. Men de er ikke en argumentation for en universel borgerløn, som i stedet vil komme til at fungere som subsidier til middelklassen og overklassen.

Borgerløn kun til de fattigste

Efter min mening er universaliteten i ideen om borgerløn en version af den traditionelle socialdemokratiske strategi med at få middelklassen til at slutte op om den almene universelle velfærdsstat à la den nordiske ved også at tildele den goderne. Selvfølgelig mod at den også skal bidrage til at betale for borgerlønnen gennem skatten. Selv om dette argument har en vis gyldighed, så er der også nogle grænser, især fordi alle borgere har såvel individuelle som kollektive behov.

Det skal indrømmes, at mit forslag om hjælp målrettet de fattigere befolkningsgrupper har en tendens til at blive af forholdsvis lav standard, fordi de mere velstående borgere i samfundet jo nu ikke vil have en egeninteresse i dens niveau.

Men denne risiko er til at leve med, især når vi ved, at der er store krav fra infrastrukturområder som jernbaner eller uddannelsesbehov og velfærd til børn og ældre, som efter min opfattelse er langt vigtigere at tilfredsstille end at give borgerløn til de rige i samfundet.

Mit råd til tilhængerne af borgerløn vil derfor være at opgive universalitetskravet og lade borgerlønnen tilfalde de 25-30 procent fattigste. Hvis de glider ud af fattigdomsniveauet, for eksempel fordi studerende bliver færdiguddannet og opnår høje indkomster, så fjernes borgerlønnen fra disse personer. Så kan vi snakke om sagerne.

2. Blüdikow, Bent. "KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien". Berlingske 19. januar 2018, 3. sektion side 9.

KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien

Af Bent Blüdnikow

Gå i biografen eller tænd for fjernsynet, og så vil vikinger myrde folk, og soldater fra Anden Verdenskrig vil kæmpe mod deres egne. Historie er »in« som aldrig før, men er disse film og TV-serier autentiske i deres historiefortælling? Ofte ikke, og vi bør kritisere dem for det, selv om det nok ikke hjælper. Det vrimler med TV-serier og film, der tager udgangspunkt i historiske begivenheder. Film som »Dunkirk« (2017), »Churchill« (2017) og Steven Spielbergs nye »The Post« er blot de seneste, der giver sig ud for at være autentiske dramaer om fortiden.

Og på Netflix og HBO kan man se vikinger vælte sig i blod og sex, romerne, der erobrer England, og en genskabelse af dronning Elizabeths liv i serien »The Crown.« Det er jo herligt, men man kan altid stille det banale spørgsmål, om det nu virkelig er den historiske »sandhed«, der beskrives. Selvfølgelig er det ikke det, og det er sådan set hul i hovedet at spørge om det, og alligevel er vi nødsaget til at gøre det. Det er jo medierne, der nu i højere grad end historikerne skaber den historiske bevidsthed.

Den prisbelønnede kommentator Peggy Noonan, der var taleskriver for præsident Ronald Reagan, hidser sig i en kommentar i Wall Street Journal gevaldigt op over både »The Crown« og »The Post« om Watergate-sagen. Hun skriver, at de er langt fra nogen historisk »sandhed«. Hun bemærker, at »The Crown« er præget af en billig historisk bevidstløshed. Serien er smuk, erkender hun, men dens formidling af den faktuelle historie er langt ude og skødesløs. Hun peger på, at premierminister Harold Macmillan er skildret som en gusten skurk og en listig væsel. I virkeligheden var han humanistisk og modig, skriver Noonan.

Man mindes den danske tv-serie »1864«, der skildrede den begavede konseilpræsident D. G. Monrad som en lallende idiot. Da Macmillan var minister, forsøgte han overhovedet ikke, som TV-serien påstår, at kuppe premierminister Anthony Eden under Suez-krisen, og han kaldte ikke Eden for en

løgner under et kabinetsmøde. Han var ikke nedladende, når han som premierminister ugentligt mødte dronning Elizabeth, som TV-serien ellers påstår, for Eden respekterede i høj grad dronningen. Og når »The Crown« skildrer J. F. Kennedy og Jacqueline Kennedy, er det meste også forkert, skriver Noonan. J. F. Kennedy var ikke sur på Jacqueline over hendes succes med offentligheden i Paris, som det skildres i serien. I »The Crown« påstås det, at J. F. Kennedy i raseri over hustruens succes drak sig fuld og kastede ting efter hende.

Det er det rene fup og løgn, skriver Peggy Noonan. Om »The Post« skriver hun, at Richard Nixon selvfølgelig er filmens skurk, men at han i virkeligheden var historiens helt. Det var Nixon, der afsluttede Vietnamkrigen, og han startede den ikke. Da han ville forhindre Pentagondokumenterne om den amerikanske krigsførelse i at blive publiceret, var det ikke for at beskytte sig selv, men for at beskytte sine politiske modstandere, herunder demokraten Lyndon B. Johnson. Men det passer kun alt for godt i en venstrefløjsfortælling at gøre republikaneren Nixon til skurken og journalisterne til helte.

Hvorfor betyder alt dette noget? Fordi vi mister historiens autenticitet, og i en verden, der i stadig stigende grad fiktioniseres, mister vi fornemmelsen af vor historie og identitet. Vi kender kun alt for godt danske film, der bevæget af politiske motiver giver os forvrænget historie.

I Martin Zandvliets film »Under sandet« (2015) havde han af politiske årsager gjort de tyske soldater, der søgte efter miner i Jylland, til uskyldsrene drenge og danske officerer til kynikere og sadister. Det meste i filmen var løgn og fup i et antinationalistisk 1968-kampråb. Flot film, men fuphistorie. Jamen, er der noget at gøre, eller vil disse film og TV-serier uden modstand erstatte historikernes møjsommelige arbejde med at rekonstruere fortiden? Den danske historiker Erik Arup (1852- 1934) sagde, at historieskrivning handler om at digte over »kendsgerningene«, som kilderne giver os, og ikke digte imod dem. Film og TV-serier bliver sjældent bedre, når der digtes imod kilderne, for de fleste historier har nok brændstof i sig, hvis man holder sig nogenlunde til, hvad vi ved fra kilderne. Problemet er, som Noonan skriver, at der udvises for stor skødesløshed med de historiske kilder, og stoffet misbruges af politiske årsager. Det har vi en forbandet pligt til at råbe op, hver gang det sker, selv om det sandsynligvis ikke hjælper.